

ATONİYE BAĞLI KANAMANIN YÖNETİMİ

Dr.Aytül Çorbacıođlu Esmer

İstanbul Tıp Fakóltesi

Perinatoloji Bilim Dalı

TJOD İSTANBUL

15 Mart 2015

Tanım

- Doğumdan sonra uterusun yeterince kontrakte olamaması
- Yumuşak bir uterus + şiddetli postpartum kanama
- Postpartum kanamanın en sık nedeni (%90)
- Gelişmekte olan ülkelerde mortaliteye neden olan postpartum kanamanın %37.5-
%67.7 (Malaysia Ministry of Health,1994-2005)

Risk faktörleri

Uterusun aşırı distansiyonu

Çoğul gebelik
Polihidramnios
Makrozomi

Doğum eylemi ile ilişkili faktörler

İndüksiyon
Uzamış veya hızlı eylem
Oksitosinle augmentasyon
Plasentanın elle halası

Uterin relaksanların kullanımı

Derin anestezi
Magnezyum sülfat

İntrinsik faktörler

Postpartum kanama hikayesi
Antepartum kanama
Obezite
>35 yaş

Risk faktörleri

- Multiparite risk faktörü değil

Stones ve ark. Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol, 1993

Waterstone ve ark, Br Med J, 2001

- Myom ile atoni ilişkisi çelişkili

- Histerektomi olan hastaların %26'sında belirgin bir risk faktörü yok

Clark ve ark. Obstet Gynecol, 1984.

- Atoninin öngörülmesinin ve önlenmesinin zor olması nedeniyle yönetim çok önemli

Uterus atonisinin önlenmesi

- Riskli hastaların uygun hastanelerde doğum yapması
- Uzun süreli oksitosin infüzyonundan kaçınılması
- Doğum sırasında kan ürünü hazırlığının yapılması
- 3. evrenin aktif yönetimi
  - Kontrollü kord traksiyonu ile plasentanın çıkarılması
  - Fetusun doğumundan hemen sonra uterotonik ajanların uygulanması
  - Profilaktik IV/IM 10 U oksitosin uygulanması kanamayı ve tedavi amacıyla uterotonik kullanımını %50 oranında azaltır
  - Ergot alkaloidlerinin etkinliği benzer (Elle halas ihtiyacı artar)

Elbourne ve ark, Cochrane Database Syst Rev 4:CD, 001808, 2001

Tedavi

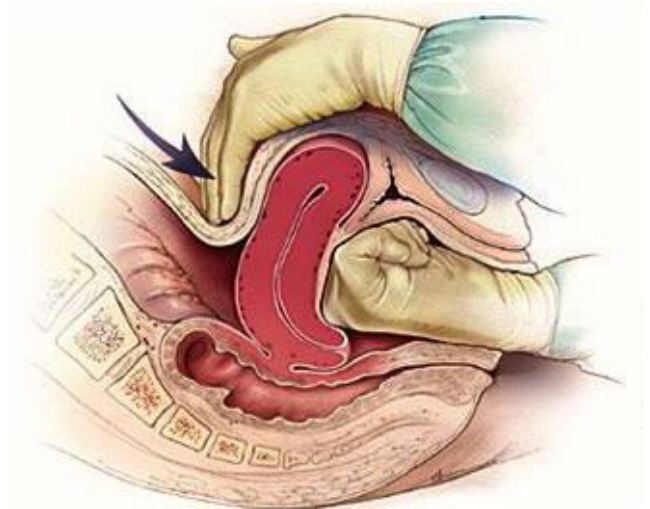
- Mekanik yöntemler
- Farmakolojik yöntemler
- Cerrahi yöntemler
- Radyolojik yöntemler

Mekanik yöntemler

- Uterin masaj - bimanuel kompresyon
- Uterin tamponad
  - Uterin packing
  - Bakri balon
  - Rusch kateter
  - Sengstaken-Blackmore kateteri
  - Foley kateteri
  - Kondom kateter
- Aortik kompresyon

Bimanuel kompresyon

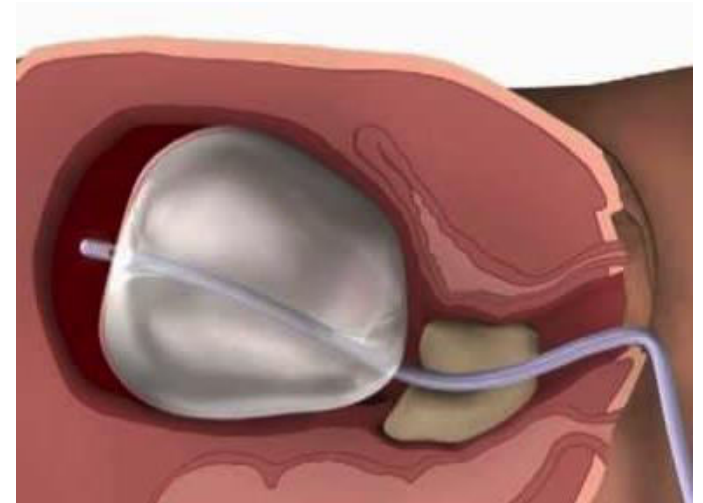
- Medikal tedaviyle beraber ilk basamak
- Sağ el vajinada uterusun ön yüzünde, sol el batında uterusun posterior yüzünde
- Fundusa masaj uygulanması ile lokal prostoglandin salgısı

İntrauterin balon tamponad

- Medikal tedaviden sonra 2. basamak
- Uterin arterlere hidrostatik basınç uygular.
- Etkisi 5-15 dakikada başlar.
- 250-500 cc izotonik
- Kateterin açık ucuyla drenaj
- 24 saate kadar
- Saatlik takip
- Antibiyotik
- %87.5 başarı (Albar, 2013)

Aortik kompresyon

- Acil durumda resüstasyon ve kanamayı azalır
- Hemen umbilikusun üstünden yumruk ile basılır
- Tedavi öncesinde transport sırasında
- Alt ekstremiteye aralıklı akımı sağlamak için 30 dakikada bir ara verilip tekrar başlanır

Riley & Burgess, Anaesth Intensive Care, 1994.

Farmakolojik yöntemler (Uterotonikler)

- Oksitosin
- Karbetosin
- Ergot alkaloidleri
  - Ergometrin
  - Metilergonovin

İLK BASAMAK TEDAVİ

İM oksitosin/ergot bolus+IV oksitosin infüzyonu
5 dk sonra tekrar

- Prostoglandinler

İKİNCİ BASAMAK TEDAVİ

- Misoprostol
- Carboprost/Haemabate
- Dinoprostone
- Gemeprost

Oksitosin

- Üst uterus segmentin ritmik kontraksiyonunu sağlar
- Yarılanma süresi 3 dakika, sürekli infüzyon gerekir
- 500 mL kristalloid içine 20 IU, 250 mL/saat
- IV - etki hemen başlar, 30 dakikada plato konsantrasyonu
- IM- etki 3-7 dk başlar, 60 dakika boyunca sürer
- Antidiüretik aktivitesi
  - Çok miktarda elektrolit içermeyen sıvı verilirse su toksisitesi
  - Baş ağrısı, kusma, konvülziyon, hiponatremi
  - Sıvı kısıtlamasının gerektiği durumlarda daha konsantre
- İV bolus vasküler düz kasları gevşetir: Hipotansiyon

Karbetosin

- Oksitosinin sentetik analogu
- Yarılanma süresi daha uzun
- 100 mcg IM/IV
- 2 dakikada etki başlar, IM- 120, IV- 60 dakika sürer
- Tek doz kullanılması, infüzyon gerekliliğinin olmaması, uzun süreli etkin olması üstünlüğü
- Ek uterotonik ve masaj ihtiyacı daha az
- Vajinal doğum sonrası kanama miktarı daha az
- C/S'de atoniye önlemede oksitosinden daha etkin
- Yan etki daha az

Ergot alkaloidleri

- Miyometriyal α -adrenerjik reseptörlerini uyararak tetanik uterin kontraksiyonu
- 0.25 mg ergometrin / 0.2 mg metilergonovin IM/IV
- 2-5 dakikada etki başlar, 3 saate kadar sürer
- Yarılanma süresi 30 dakika
- Kontraksiyon olmazsa 5 dakika sonra doz tekrarı
- Bulantı, kusma, baş dönmesi, hipertansiyon (özellikle IV)
- CI: hipertansiyon, kardiyovaskuler hastalıklar, migren
- **Syntometrine: 5 IU oksitosin + 0.5 mg metilergonovin**
(oksitosin- hızlı etki, metilergonovin- uzun süreli etki)

Prostoglandin

- Misoprostol (PG E₁)
  - Selektif olarak miyometriyal EP-2/EP-3 prostanoid reseptörlerine bağlanır
  - Oral, sublingual, vajinal, rektal
  - Rektal daha yavaş etkiler, yan etki az
  - Ucuz, saklama koşulları kolay
  - Doza bağlı yan etkiler: Diare, bulantı, kusma, titreme, ateş
  - 20-30 dk'da max serum seviyesi

Prostoglandin

- Misoprostol (PG E₁)
  - 600 mcg oral/sublingual, profilaksidede plasebodan etkin ama oksitosin kadar etkin değil (Gulmezoglu, Cochrane, 2007)
  - Tedavide 800 mcg sublingual oksitosin kadar etkili, daha fazla yan etki.
(Hofmeyr&Gulmezoglu, Clinical Obs and Gynecol, 2008)
  - Oksitosinle kombine kullanılmasının faydası yok.
(Garrigue & Pierre. J Gynecol Obstet Biol Reprod, 2014)

Prostoglandin

- Carboprost (15-metil PG F_{2α})
  - 0.25 mg İM /intramiyometriyal (5-15 dk).
  - 15 dk aralarla max 2 g
  - Kardiyak-pulmoner hastalıkta CI (vazo-pulmoner konstriktör)
- Dinoprostone (PG E₂)
  - Preindüksiyon
  - Vazodilatör etkisi nedeniyle kanamada kullanışlı değil
  - Carboprostun CI olduğu durumlarda
- Gemeprost (PG E₁)
  - Pesser (direk uterine kaviteye, posterior vaginal fornikse)
  - Yeterli çalışma yok

Rekombinan faktör VII

- Refrakter postpartum kanamada
- Trombin oluşumunu hızlandırır, prematür lizise dirençli fibrin tıkaç oluşturur
- Baş ağrısı, hipersensitivite, tromboz, pulmoner emboli, MI
- Gebelikte güvenilirliğine dair veri yok
- Çok pahalı
- 113 olgu- %80 kanamada azalma, nadir yan etki

(Alfirevic ve ark, Obstet Gynecol, 2007)

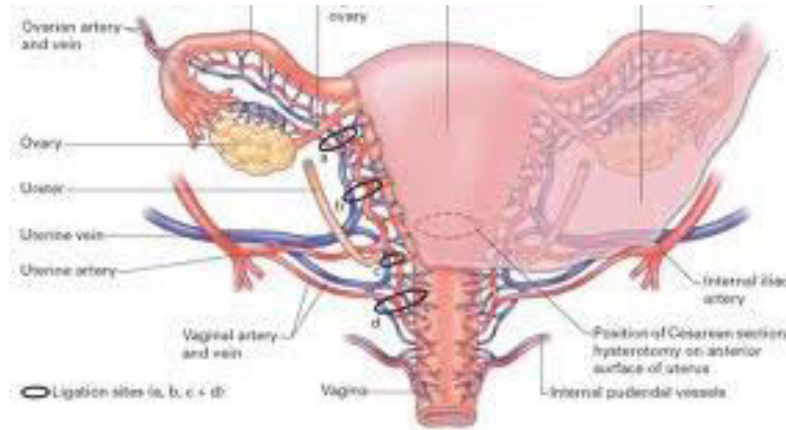
Cerrahi yöntemler

- Pelvik devaskularizasyon
  - Bilateral uterin arter ligasyonu
  - Bilateral utero-ovaryan arter ligasyonu
  - Bilateral hipogastrik arter ligasyonu
- Uterus kompresyon sütürleri (B-Lynch vb.)
- Histerektomi

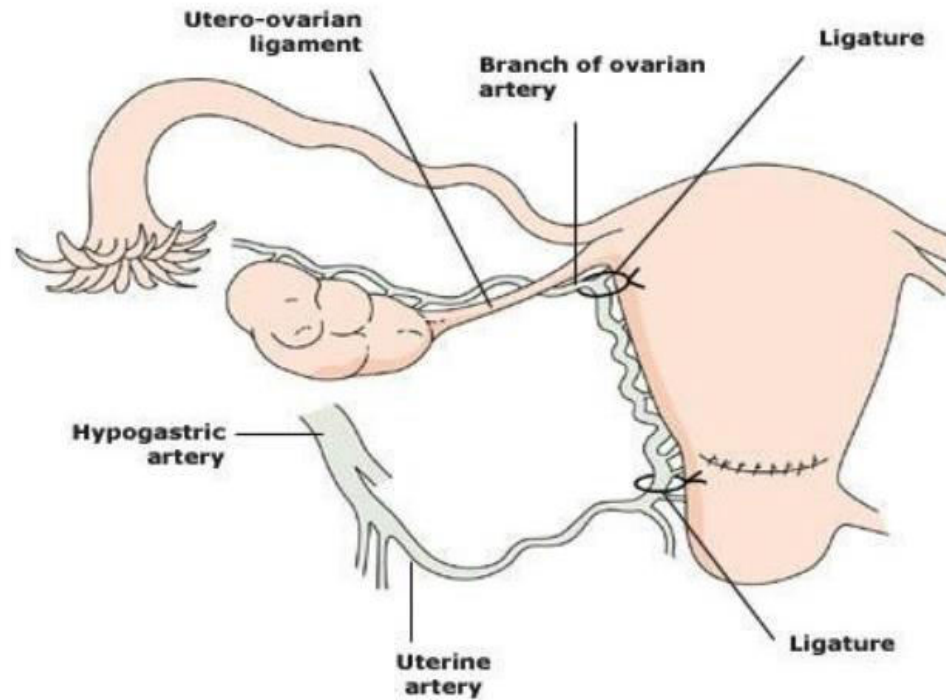
Bilateral uterin arter ligasyonu

- Uterus atonisi majör endikasyonu
- 200 hastalık seride %95 başarı (O'Leary 1986)
- No. 0 veya No. 1 absorbable sûtür, büyük iğne
- Myometriumun lateral sınırından 2 cm medialinden
- Kerr insizyonu seviyesinde
- Komplikasyon oranı %1

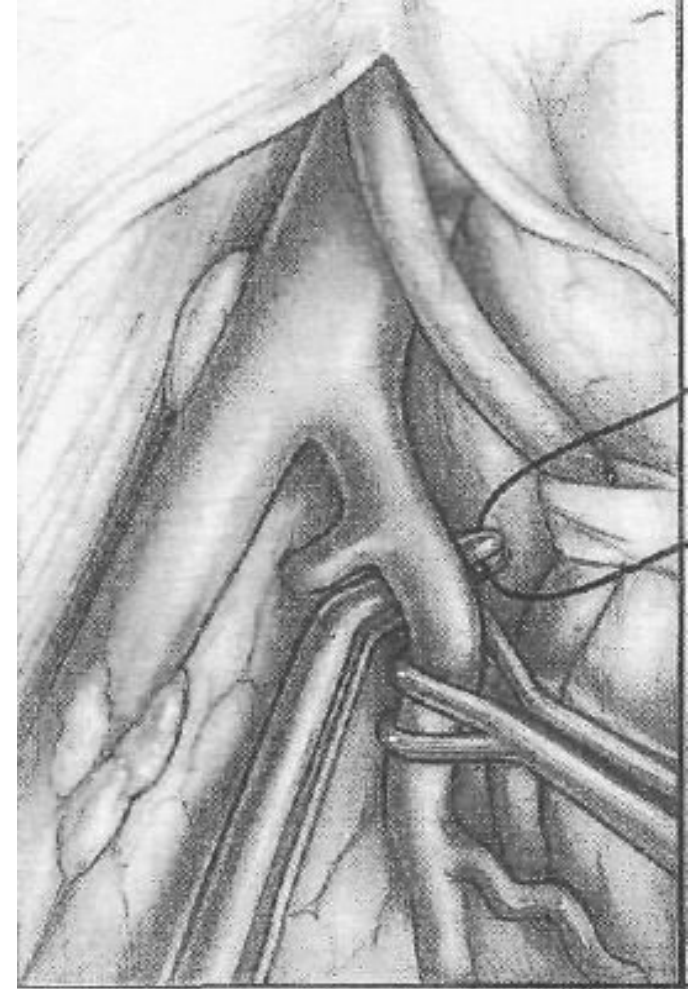
Bilateral utero-ovarian arter ligasyonu

- Kornların hemen distalinde ligamentum suspensorium ovarii'nin uterusu bağlandığı yerden

Bilateral hipogastrik arter ligasyonu

- İpsilateral nabız basıncında %85, kan akımında %50 azalma
- Başarısı %50
- İfundibulopelvik ligamanın medialinden veya infundibulopelvik-round lig. arasından
- Bifurkasyonun 2-3 cm distalinden
- Nonabsorbable no 0 veya 1

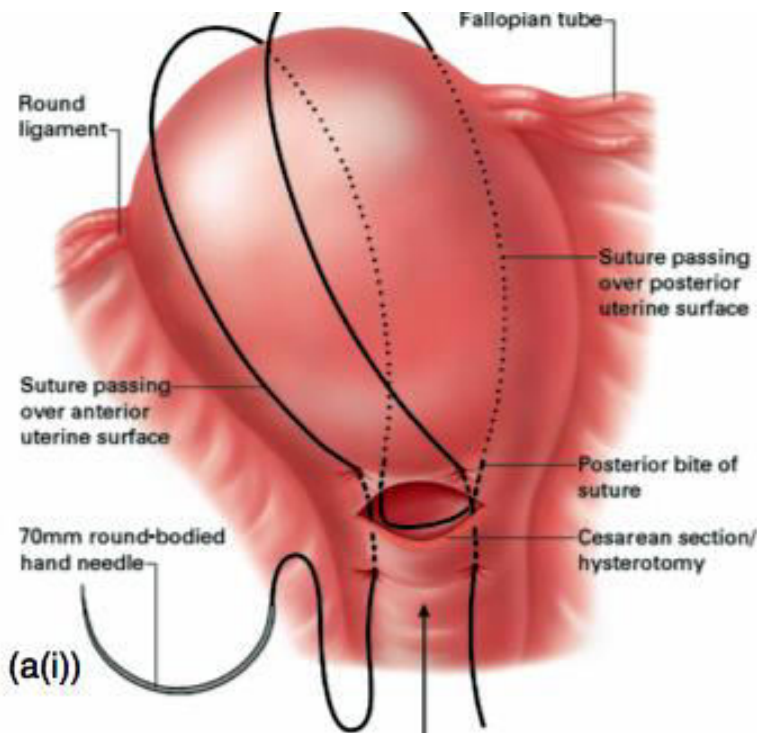
Bilateral hipogastrik arter ligasyonu

- Potansiyel komplikasyonlar
  - Eksternal iliak arterin belirlenmemesi ve yanlışlıkla bağlanması
  - İnternal veya eksternal iliak ven laseasyonu
  - Üreter yaralanması
  - Retroperitoneal hematom
- Komplikasyonların önlenmesinde
  - Titiz cerrahi
  - Küçük hemostatik klempler, manuel bası
  - İyi kanama kontrolü
- Bu prosedürün uygulanması için 3 kriter
  - Hasta hemodinamik açıdan stabil olmalı
  - Gelecekte çocuk isteği olmalı
  - Deneyimli bir cerrah yapmalı

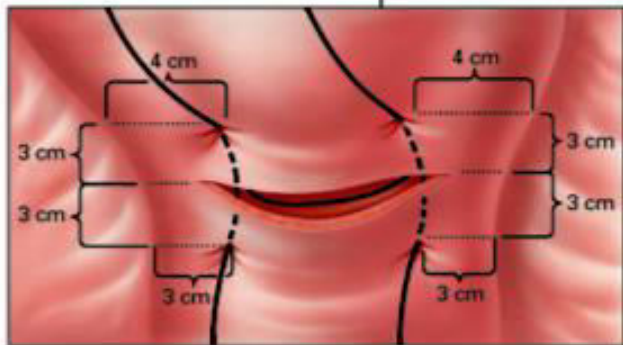
Uterus kompresyon sütürleri

- Bimanuel uterus kompresyonunda olduğu gibi uterin kaviteyi k   lterek hemostazı sağlar
- Başarı %91.7 (Doumouchtsis , 2007)
- Komplikasyonları
  - Sineři
  - Piyometra
  - Fundusta miyometrial nekroz

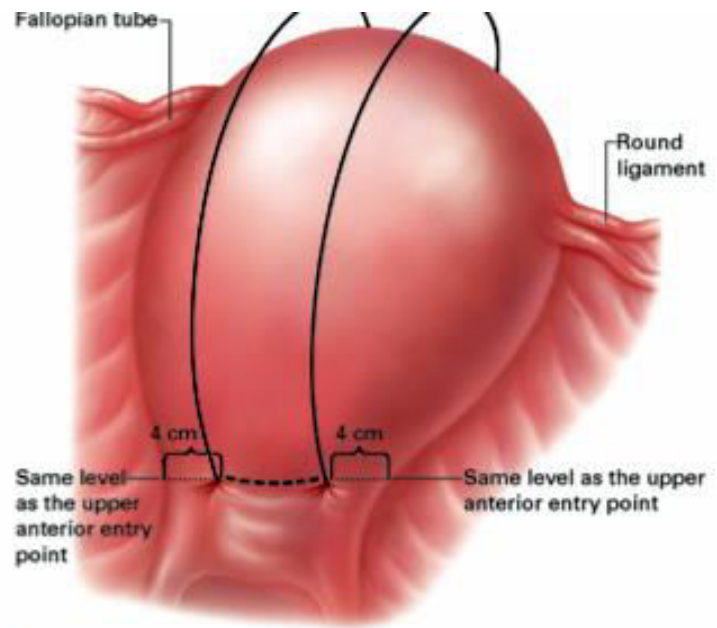

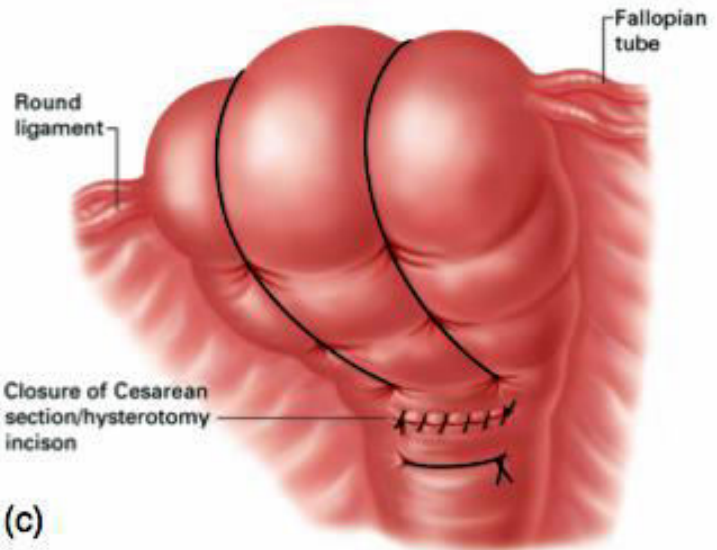
(a(i))

(a(ii))

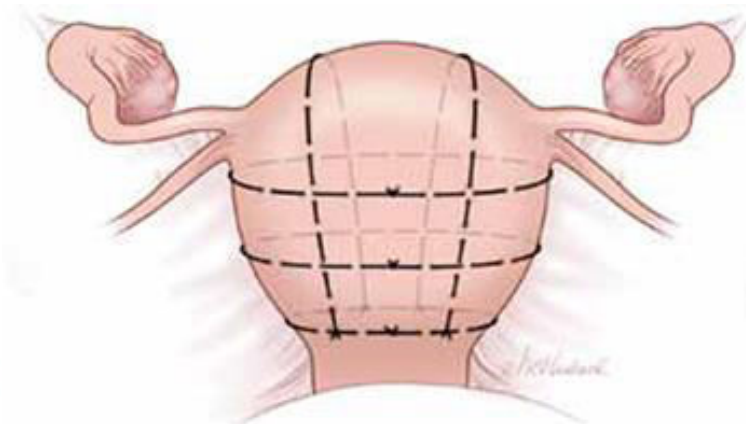

(b)

(c)

Author	Technique
B-Lynch et al. [3]	Involves lower uterine incision, suture loops the fundus twice without transfixing the anterior and posterior walls
Pereira et al. [15], Zheng et al. [16]	Avoid suturing anteroposterior diameter of the uterine cavity
Hayman et al. [17], Bhal et al. [18]	Separate vertical sutures and passing the anteroposterior diameter of uterus at cervico-isthmic regions
Marasinghe and Condous [19]	Two separate vertical sutures and passing the anteroposterior diameter of uterus at cervico-isthmic and fundal regions
Cho et al. [20]	Multiple full thickness square sutures placed at the selected areas of heavy bleeding to compress anterior and posterior uterine walls
Hackethal et al. [21]	6–16 horizontal interrupted sutures starting at the fundus and ending at the cervix
Ouahba et al. [22]	Four sutures; two transverse in the middle of uterine body and in the lower segment, and two near the horns
Matsubara et al. [23]	Three longitudinal and two transverse sutures, used also to prevent recurrence of uterine inversion
Nelson and O'Brien [24]	Concomitant use of intrauterine Bakri balloon and B-Lynch suture

Radyolojik yöntemler

- Uterin arter embolizasyonu
    - Atoninin predikte edilememesi nedeniyle pratik değil
    - Balon tamponad ile kanama kısmen kontrol altına alınabilirse
    - Başarı oranı %70-100 (Soncini ve ark ,Int J Obstet Gynecol, 2007)
    - %5 komplikasyon:
      - Persistan kanama
      - Enfeksiyon
      - Vaskuler yaralanma
      - Postoperatif ağrı ve ateş
    - Fertilite korunur
      - Malprezentasyon
      - Preterm doğum
      - Postpartum kanama
- Soncini ve ark ,Int J Obstet Gynecol, 2007

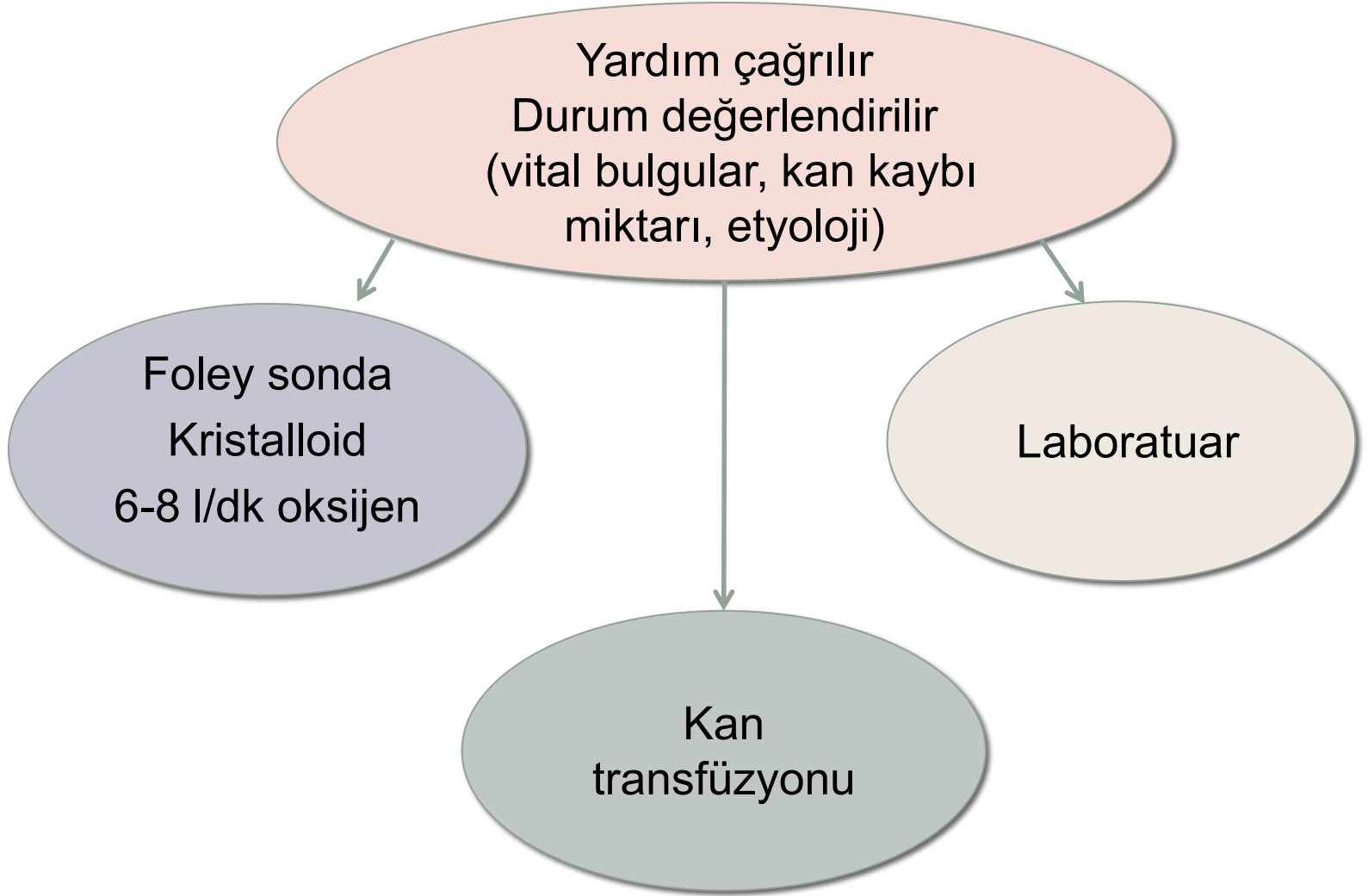

Yardığ çağrılır
Durum deęerlendirilir
(vital bulgular, kan kaybı
miktarı, etyoloji)

Foley sonda
Kristalloid
6-8 l/dk oksijen

Laboratuar

Kan
transfüzyonu

Bimanuel kompresyon + Medikal tedavi

Balon tamponad

Kompresyon sütürleri
Pelvik devaskularizasyon
Radyolojik yöntemler

Histerektomi

TEŐEKKÜR EDERİM...